

P O S U D E K
oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Jakub Franta

Název práce: Informovaný souhlas (srovnávací studie)

Jméno a příjmení oponenta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor předkládá svou práci diplomovou k uznání za práci rigorózní. Zvolil velmi aktuální fenomén, jímž je informovaný souhlas pacienta se zvláštním zřetelem ke garanci svobody rozhodovat o svém životě a zdraví, a to i s ohledem na změny přinášené rekonstrukcí soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Holčapek, Šustek, Kubek, Čiřáková, Sovová, Doležal, Mach, Polícar a další). Autor v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu zřetelně naznačeny, i z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický přístup, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k obecnějšímu poznatku. V práci byla využita komparace s jinými právními řádmi (Kanada jako příklad země se smíšenou právní kulturou) a bohatá cizojazyčná literatura. Za přínosné proto pokládám i pasáže věnované rozboru soudcovského práva v Kanadě.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (116 stran včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je složena ze šesti velkých kapitol, z nichž většina je dále vnitřně členěna do jedné až dvou úrovní podkapitol. S výjimkou první kapitoly je problematika vždy představena postupně v perspektivě právních řádů České republiky a Kanady, přičemž většina kapitol je přehledně zakončena dílčím shrnutím. První kapitola propedeuticky nastiňuje obecný přehled vývoje vztahu lékaře a pacienta především, a to v českém kontextu. Druhá kapitola deskribuje prameny právní úpravy informovaného souhlasu včetně pramenů práva. Třetí kapitola je pak věnována samotnému pojmu a významu informovaného souhlasu, přičemž se autor zabývá pojetím informovaného souhlasu jako právního důvodu zásahů do osobnostní sféry člověka. Následující dvě kapitoly analyzují základní komponenty informovaného souhlasu, tj. poučení a souhlas. Ve čtvrté kapitole se autor zabývá právě náležitostmi poučení (např. osobu provádějící poučení a osobou jeho příjemce, obsahem, rozsahem, způsobem a formou poučení), ale také zvláštními instituty práva nebýt informován a terapeutického privilegia. Pátá kapitola je věnována souhlasu ovšem již spíše jeho obsahovým a formálním náležitostem, způsobilosti udělit souhlas, jakož i problematice odvolání uděleného souhlasu a event. odmítnutí péče.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý relativně dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální české i zahraniční právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české a kanadské doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší a evropské judikatury (ÚS, NS, ESLP).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu názorů a závěrů, což je ocenitelné zejména při vymezování vztahu mezi jednotlivými úpravami, jež dopadají na zkoumanou problematiku.

Autor by se mohl u ústní obhajoby vedle výše naznačeného blíže vyjádřit k:

- Problematice (protiprávnosti/oprávněnosti) zásahů do tělesné integrity nezletilých a naznačit případná zahraniční řešení
- Jak je třeba chápat ustanovení § 91 OZ o nedotknutelnosti člověka ve vztahu k zásahům do tělesné a duševní integrity dle zvláštních zákonů?
- Jak řešit vztah § 52/1 OZ a § 98 OZ k ustanovení § 33/7 ZZS?
- Lze považovat ustanovení § 99 OZ za zákonnou licenci?
- Jak je třeba chápat ustanovení § 91 OZ o nedotknutelnosti člověka ve vztahu k zásahům do tělesné a duševní integrity dle zvláštních zákonů?
- Jak řešit vztah § 52/1 OZ a § 98 OZ k ustanovení § 33/7 ZZS?
- Objasnit soukromoprávní konotace pojmu „důvěrník“ – role, funkce a postavení institutu, a to i v právu procesním
- Co je důvodem toho, proč nelze osobě umístěné v policejní cele, ve výkonu vazby či trestu, v režimu ochranné či ústavní výchovy odebrat krev?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy vynikající znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesněprávních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala odbornou samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. **Práci doporučuji k ústní obhajobě, resp. k uznání za práci rigorózní.**

Rigorózní práci hodnotím klasifikací: prospěl.

Datum: 23. 4. 2018

Podpis oponenta rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.